

Contactpersoon

Onderwerp Opmvolging aanbevelingen *Val van hoogte – dodelijk ongeval aan boord van Zeeland Rotterdam*

Opvolging aanbevelingen *Val van hoogte - dodelijk ongeval aan boord van Zeeland Rotterdam*

Publicatiedatum rapport: 3 maart 2022

1. Over het rapport

Op 23 november 2019 viel een matroos van een grijper van een van de scheepskranen aan boord van een Nederlandse bulkcarrier ('Zeeland Rotterdam') op een ankerplaats op zee, nabij Mumbai, India. Het hijsblok maakte een plotselinge zwaaiende beweging en raakte de matroos tijdens het bevestigen van de grijper. De matroos viel achterover naar beneden en kwam met zijn hoofd terecht op een lager gelegen platform, waarbij hij fataal letsel opliep. Bij deze werkzaamheden op hoogte werd de arbeidshygiënische strategie niet aangehouden en droeg de matroos geen veiligheidshelm en geen valbeveiliging. Beide waren wel beschikbaar en ook vereist. De oorzaak van het plotselinge zwaaien van het hijsblok kon tijdens het onderzoek niet met zekerheid worden vastgesteld.

In het rapport concludeerde de Raad dat bindende afspraken uit het veiligheidsmanagementsysteem (VMS) bij dit incident niet in alle gevallen zijn opgevolgd. Regels rond het dragen of gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen en verplichte voorbesprekingen van de werkzaamheden zijn aan boord van het betrokken schip niet nageleefd. De bemanning gebruikte bovendien een afwijkende procedure om de grijper aan de kraan te hangen. Bij het samenstellen van de bemanning is niet gelet op een gemeenschappelijke taal. Tot slot werd een nieuwe bemanning op het schip geïntroduceerd die de oude bemanning verving, in plaats van observeerde. Daarmee was er onvoldoende scheepsspecifieke ervaring aan boord om de reis en bijbehorende werkzaamheden veilig uit te voeren.

In het rapport heeft de Onderzoeksraad drie aanbevelingen aan de (Nederlandse) scheepsmanager Q-Shipping gedaan. De aanbevelingen zijn gericht op het wegnemen van de hierboven beschreven veiligheidstekorten en resulterende gevaren. Q-Shipping heeft op 2 november 2022 per e-mail gereageerd op de aanbevelingen. De volledige reactie van Q-Shipping is te vinden op de website van de Onderzoeksraad.

Deze notitie bevat een algemene conclusie over de opvolging van de aanbevelingen, gevolgd door een korte samenvatting van de ontvangen reactie per aanbeveling en een conclusie over de opvolging van die aanbeveling.

2. Algemene conclusie over de opvolging

Het doel van de aanbevelingen was een aanpassing van formele procedures om de gesignaleerde veiligheidstekorten weg te nemen. De aanbevelingen zijn geformuleerd op grond van informatie die Q-Shipping tijdens het onderzoek ter beschikking stelde. Daaruit bleek dat een aanpassing van het Safety Management Systeem noodzakelijk was.

Contactpersoon

Onderwerp Opmvolging aanbevelingen *Val van hoogte – dodelijk ongeval aan boord van Zeeland Rotterdam*

Q-Shipping reageerde naar de eigen organisatie op de aanbevelingen van de Onderzoeksraad middels een zogenaamde '*Q-Circular*'. Dit lijkt een nieuwsbrief aan de medewerkers te zijn, maar de exacte status en verspreiding ervan blijven onduidelijk.

De inleiding van dit document benoemt 'all our meetings and discussions, as well in office and on board' over het fatale ongeval in november 2019. De Raad kan niet beoordelen wat de aard van deze bijeenkomsten was, wie er aanwezig waren en wat er is besproken. In de voet van de *Q-Circular* wordt opgeroepen dit document tijdens werkafspraken te bespreken met de crew. Hoe dit punt geborgd wordt is onduidelijk. Daarnaast zou de *Q-Circular* worden opgenomen in de '*Circular folder*'. De Raad kan niet beoordelen in hoeverre en voor welke tijdsduur dit het belang en de zichtbaarheid van dit document waarborgt.

In reactie op aanbeveling 3 benoemt Q-Shipping niet wat de wenselijke frequentie van de bezoeken is en hoe Q-Shipping zelf denkt te borgen dat deze met regelmaat plaatsvinden. Ook wordt niet duidelijk hoe het toezicht op schepen die geen Europese havens aandoen is geregeld.

In de *Q-Circular* lijken de aanbevelingen te worden opgevolgd, maar informatie over daadwerkelijke aanpassingen in de formele procedures ontbreekt. Het is onbekend hoe Q-Shipping de feitelijke borging van de aanbevelingen voor ogen heeft of heeft doorgevoerd.

De Raad kan op basis van de aangeleverde informatie het effect van de opvolging van de aanbevelingen niet beoordelen.

3. Opvolging per aanbeveling

Aanbeveling 1

Aan Q-Shipping:

1. Handhaaf, ook in gevallen dat het de laatste reis van het schip is voor de scheepsmanager, de volledige ervaren bemanning en laat een eventuele nieuwe bemanning boventallig meevaren in een lerende rol en niet ter vervanging van oorspronkelijke bemanningsleden. Zorg er in alle gevallen voor dat er een gemeenschappelijke spreektaal is waarmee alle bemanningsleden met elkaar kunnen communiceren.

Reactie

In de *Q-Circular* gericht aan alle medewerkers van Q-Shipping staat aangegeven dat tijdens de laatste reis de ervaren bemanning in dienst van Q-Shipping of de door hen ingeschakelde *crewing agency* aan boord blijft, totdat de overdracht aan de nieuwe manager heeft

Contactpersoon

Onderwerp Opvolging aanbevelingen *Val van hoogte – dodelijk ongeval aan boord van Zeeland Rotterdam*

plaatsgevonden. Vanuit de nieuwe manager mogen nieuwe medewerkers slechts als observator aanwezig zijn. De voertaal moet Engels zijn.

Conclusie over opvolging

De Raad kan op basis van de aangeleverde informatie het effect van de opvolging van de aanbeveling niet beoordelen.

Aanbeveling 2

Aan Q-Shipping:

2. Borg te allen tijde dat er voldoende tijd wordt genomen om de aan boord in het veiligheidsmanagementsysteem (VMS) voorgeschreven maatregelen te nemen en de procedures te volgen, ook in situaties waarbij er sprake is van tijdsdruk. Gebruik voor het ontwikkelen van de procedures voor risicovolle werkzaamheden, zoals het bevestigen van een grijper aan een kraan, de arbeidshygiënische strategie.

Reactie

Q-Shipping roept zijn medewerkers op de tijd te nemen om de procedures in de Safety Management Manuals te volgen en gebruik te maken van de aan boord aanwezige persoonlijke beschermingsmiddelen. Tijdsdruk mag geen rol spelen bij het beoordelen van de risico's en het volgen van de procedures. Verder geeft het document aan dat de kapitein zich gesteund moet voelen door de scheepsmanager om de veiligheidsvoorschriften aan boord te handhaven.

Conclusie over opvolging

De Raad kan op basis van de aangeleverde informatie het effect van de opvolging van de aanbeveling niet beoordelen.

Aanbeveling 3

Aan Q-Shipping:

3. Organiseer dat het toezicht vanuit de scheepsmanager op de schepen die niet regelmatig een Europese haven aandoen effectief wordt uitgevoerd. Dit ongeacht of het toezicht vanuit het Nederlandse- of het buitenlandse kantoor plaatsvindt.

Contactpersoon

Onderwerp Opmvolging aanbevelingen *Val van hoogte – dodelijk ongeval aan boord van
Zealand Rotterdam*

Reactie

Q-Shipping geeft aan dat als verplichte documenten zoals visa tijdig verkregen worden, schepen frequent bezocht dienen te worden door de stafmedewerkers van het kantoor.

Conclusie over opvolging

De Raad kan op basis van de aangeleverde informatie het effect van de opvolging van de aanbeveling niet beoordelen.